(E) برخه: پلانونه او بودېجه
(Plans and Budgets)

لومړی لوست: د شخصي موخو یا هدفونو او مالي منابعو پوهه یا درک

اصطلاح ګاني

- Budget بودجه یا راغلي او بیرون شوی حساب
- Financial planning processدمالي د طر حه کوني پړاو یا پروسه
- Goal هدف یا موخه
- Investmentsپانګه اچونه یا د پانګه اچونې مبلغ
- Long-term goalد اوږدې مودې موخه یا هدف
- Medium-term goalد منځنۍ یا وسطې مودې موخه یا هدف
- Short-term goalد لنډې مودې موخه یا هدف

مالي مديريت څه اهميت يا ارزښت لري؟ (Financial Management)

- د شخصي مالي مديريت لپاره دلايل :
- ترڅو مالي موقف او حالت وپيژندل شي.
- د اړتياوو يا ضرورتونو او لومړيتوبونو تنظيم او تثبيت کول.
- د قرضې يا پور د اړتياوو طرحه کول

د شخيصي مالي مديريت په اړه ځني نواقص يانيمګړتياوي

- ترتيب او لومړی تنظيم د وخت غوښتنه يا تقاضا کوي.
- د ارقامو او معلوماتو نوي منظم کول ضروري يا اړين وي .

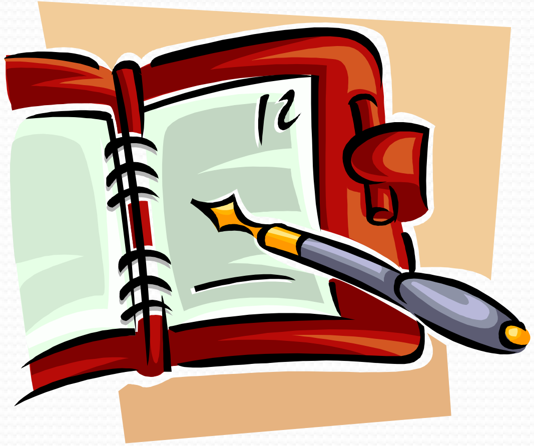

د راتلنې او تنې حساب يا بوديجه
Budget

- **بودجه** ((***budget*** په لکلې بڼه پلان او يا هم په ناليکلې رسمي توګه د شتمنئ څخه په راتلونکي کې د استفاده کولو آټکل کول او يا برنامه طرحه کول.

زه په څه ډول سره شخصي بوديجه تهيه کولی شم؟

- د بودېجي د تهيه کولو لپاره ضروري ده چي ترڅو د لاسته راوړني منابع او پيرودل شوي اقلام په نظر کي ونيول شي.
- بوديجه د پيسو استعمال کټګوري کوي چي آيا د پيسو استعمال بنسټيزه اړتيا ده يا تجملي.

په مالي طرحه جوړولو کي شپږ مراحل
Financial Planning

- د شخیصي او مالي ارقامو یا معلوماتو جمع کول.
- د مالي موخو یا هدفونو او مقصدونو تثبیت کول.
- د مالي معلوماتو تحلیل کول ترڅو ځای ناستي یا بدیلونه د موخو او مقصدونو د لاسته راوړني د تشخیص لپاره شي.
- مالي پلان ته انکشاف ورکول.
- د پلان تطبیق کول.
- په منظم توګه د پلان بیا لېدنه یا بررسي کول .

اهداف(موخې)

- **موخه یا هدف:** عامه بیانیه، پراخه او بشپړه چې دا مشخصه کړي چې یو فرد څه غواړي ترڅو یې سرته روسوي.
- **د لنډې مودې موخه یا هدف (*Short-term*):** هغه موخه یا هدف چې د یوې میاشتې لپاره تثبیت کیږي.
- **د منځنۍ یا متوسطې مودې موخه یا هدف (*Medium-term*):** هغه موخه یا هدف دی چې دیوې ترشپږ میاشتو پورې ټاکل کیږي یا تعینیږي.
- **د اوږدې مودې موخه یا هدفه (*Long-term*)** : له هغه موخې یا هدف نه عبارت دی چې د شپږ میاشتو یا له شپږ نه اضافه وي.

د زراعت په برخه کي کومي نوعي سرمايه ګذارۍ شتون لري؟

- خلک ددي لپاره پانګه اچونه سرته رسوي ترڅو ګټي يا منافع په لاس راوړي.
- په ماليه کي د پانګه اچونې اصطلاح د يو مالي توليد يا جنس يا ارزښت د پيرودني په معنه ده، چي په راتلونکي د عايد توقع ورڅخه کيږي. په عامو اصطلاح ګانو کي پانګه اچونه(investment) په دي معني ده چي د هيله لرونکو پيسو لپاره پيسي په کار واچول شي .
- په کاروبار (business)کي د پانګه اچونې اصطلاح په دي معني ده چي د توليد کونکي پواسطه ديو فزيکي جنس پيرودل، لکه دوامداره تجهيزات يا داموالو موجودي(inventory) د راتلونکي کاروبار د اميد د بهبود لپاره .
- . د زراعت په برخه کي د پانګه اچوني څو نوعي شتون لري. (تاسې کولی شی هغه پانګه اچونو چي د پاورپواينټ په سلايدونو کي ورڅخه ذکر شوی دی، علاوه کړئ).

د غله دانو په برخه کي کومي نوعي سرمایه ګذاری شتون لري؟

- زراعتی محصولات
- Fruits and vegetablesمیوي او سبزیجات یا سابه
- Field crops کرنئیز نباتات
- Forage cropsګیاوي یا علوفه ئي نباتات

د مالدارۍ په برخه کې کومې نوعې سرمايه ګذارۍ شتون لري؟

- Livestock Livestock مالدارۍ
- Working livestock هغه څآروي يا حيوانات چې کار کوي.
- Livestock for consumption هغه څآروي يا حيوانات چې د مصرف لپاره دي.
- Breeding livestock هغه حيوانات يا څآروي د نسلګيرۍ يا زيږونې لپاره دي.

کومي نوعي د پانګئیزه شتمنۍ یا هغه شتمنۍ کي چي د اوږدې مودې لپاره پانګه کېږی شوي شتون لري؟

- Machinery ماشین
- Equipment تجهیزات یا آلي او اسباب
- Landځمکه
- Buildings تعمیرونه

مرور/ خلاصه یا لنډیز

- تاسې په څه ډول سره خپله شخصي بودیجه طرحه کولی شئ؟
- مالي موخو یا هدفونو ته په څه ډول سره انکشاف ورکول کیږي؟
- د سرمایه ګذارۍ یا پانګې اچونې کومي نوعي شتون لري؟